

Tillatelse etter forurensningsforskriften til mudring og dumping i sjø i Bamble, Larvik og Porsgrunn kommuner for Kystverket Nordland Distriktskontoret v/Senter for utbygging

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16 og forskrift om begrensnig av forurensning § 22-6. Tillatelsen er endret i medhold av § 18. Tillatelsen med senere endringer er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad og under saksbehandlingen. Vilåarene fremgår av påfølgende sider.

Hvis den ansvarlige for virksomheten ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må den ansvarlige for virksomheten i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Den ansvarlige for virksomheten bør først kontakte Fylkesmannen for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal den ansvarlige for virksomheten sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Tiltakshaver	Kystverket Nordland Distriktskontoret v/Senter for utbygging
Postadresse	Pb. 1502, 6025 Ålesund
Lokalisering av anlegg	Langesundsforden i Bamble, Larvik og Porsgrunn kommuner Orebuktåen utdyping: UTM sone 32, øst: 543064 nord: 6545051 Orebuktåen deponering: UTM sone 32, øst: 543021 nord: 6545100 Gamle Langesund utdyping: Delområde 1 UTM sone 32, øst: 543798 nord: 6540720 Delområde 2 UTM sone 32, øst: 543858 nord: 6541105 Delområde 3 UTM sone 32, øst: 543770 nord: 6541117 Delområde 4 UTM sone 32, øst: 543854 nord: 6540825 Delområde 5 UTM sone 32, øst: 543737 nord: 6541218 Gamle Langesund deponering: UTM sone 32, øst 543916 nord: 6541186
Kommune- nr./kommune/fylke	3813 / Bamble kommune / Vestfold og Telemark 3806 / Porsgrunn / Vestfold og Telemark 3805 / Larvik / Vestfold og Telemark
Org. nummer (bedrift)	974 756 633 eies av 970 921 907
NACE-kode og bransje	84.130 - Offentlig administrasjon tilknyttet nærings-virksomhet og arbeidsmarked

Fylkesmannens referanser

Saksnummer:	Tillatelsesnummer	Anleggsnummer
2013/5194 (FMTE) og 2020/1900	2017.0444.T	0814.0103.01

Tillatelse første gang gitt: 12.10.2017	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret: 19.05.2020
Ingvar Oland fagsjef		Guri Ravn senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse
1	19.05.2020	1	Økt ramme for mudring i delområde 2
		2.2	Krav om fordemmede ladninger fjernet

Innholdsfortegnelse

1	Tillatelsens ramme - <i>endret 19.05.2020</i>	4
2	Mudring inklusiv sprengning og håndtering av masser	4
3	Disponering av masser	5
4	Tidsrestriksjoner	5
5	Overvåking	5
6	Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning.....	6
7	Avfall.....	7
8	Kjemikalier.....	7
9	Rapportering til Fylkesmannen.....	7
10	Generelle vilkår	8
11	Utskifting av utstyr	9
12	Tilsyn.....	9
	VEDLEGG 1	10

1 Tillatelsens ramme – endret 19.05.2020

Tillatelsen gjelder sprengning, mudring og dumping av masser i sjøen på flere lokaliteter i Bamble og Porsgrunn kommuner i Telemark samt et mindre område i Larvik kommune i Vestfold. Rammene for mudring inkl. sprengning og dumping på de berørte lokalitetene er gitt som areal og volum i tabellen nedenfor.

Område/Lokalitet	Utdyping/ mudring areal i m ²	Flåsprengning areal i m ²	Totalt berørt areal i m ²	Totale masser i pfm ^{3**}	Dumping areal i m ²	Dumping masser i pfm ^{3**}	Dyp etter tiltak i m
Orebuktbåen	330	420	750	670	990	1540	16,8
Gamle Langesund delområde 1	1 540	1 010	2 550	4 150			16,4
Gamle Langesund delområde 2	28 315	1685	30 000	175 000			16,4
Gamle Langesund delområde 3	680	560	1 240	1 420			16,4
Gamle Langesund delområde 4	0	60	60	10			16,4
Gamle Langesund delområde 5	890	240	1 120	3 100			16,4
Deponi Gamle Langesund					22 960*	232 790*	>22
Totalt	31 755	3 975	35 720	184 350	23 950	234 330	

* Gjelder den delen av deponiområdet som ligger i Telemark

** Prosjektert mengde kubikkmeter

I området Gamle Langesund del 1, og del 5 er det registrert ca 2 meter med løsmasser. På platået sentralt i området del 2 er det større mektighet av løsmasser. Det er også sedimenter i hyller og i lommer og sprekker på del 2 og del 3. Det er også noe løsmasser i utdypings-området ved Orebuktbåen. Totalt sett er mengden løsmasser som skal mudres antatt å være 6 000 - 10 000 m³, hvorav ca 1 000 m³ er forurensede masser.

2 Mudring inklusiv sprengning og håndtering av masser

2.1 Områder og omfang

Mudring inkl. sprengning og fjerning av massene skal foretas i de områdene og innenfor de arealene som fremgår av tabellen i vilkår 1 over og som vist på kart i søknader. Total mengde masser som er tillatt mudret og sprengt bort i de ulike områdene framgår av tabellen i vilkår 1.

2.2 Krav til mudring inkl. sprengning og håndtering av masser – endret 19.05.2020

Før det sprenges skal eventuelle løsmasser så langt det er praktisk mulig fjernes ved mudring.

Mudring, sprengning, opptak, transport og annen håndtering av masser fra sjøbunnen skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig. Metoder skal vurderes og velges ut fra massenes beskaffenhet og videre håndtering.

Mengde sprengstoff som skal benyttes ved hver sprengning skal også dimensjoneres med den hensikt å redusere risikoen for påvirkning av ytre miljø, inkludert spredning av forurensede sedimenter og potensiale for spredning av plast som f.eks. skytetråd. Sprengning må skje i intervall med innborede ladninger. Før hver enkelt salve skal det avfyres varselskudd i vannet for å skremme bort fisk etc. Hvis det observeres større mengder fugl eller sjøpattedyr i nærheten skal disse forsøkes skremt bort før

sprengring settes i gang. Hvis det registreres død fisk i forbindelse med sprengring skal art og antall registreres.

Det skal føres loggbok med oversikt over mengder og tidspunkt for opptak av masser, skrot og andre fremmedlegemer og over uønskede hendelser og utslipp. Loggen skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten ved en eventuell kontroll.

3 Disponering av masser

3.1 Områder, omfang og disponeringsløsninger

Forurensede sedimenter med tilstandsklasse III eller mer tillates ikke dumpet jf. Miljødirektoratets veileder M-608/2016. De anslagsvis 1 000 m³ med forurensede sedimenter som skal mudres, skal tas på land og leveres til godkjent avfallsmottak. Eventuell avvanning av muddermasser skal foregår uten at dette medfører partikkelforurensing i sjø eller vassdrag.

Dumping av øvrige mudrede masser dvs. masser i tilstandsklasse I og II og spengstein kan foretas i de områdene og mengdene som fremgår av tabellen i vilkår 1 og som vist på kart vedlagt i søknaden. Dumping av muddermasser og spengstein skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig. Metoder skal vurderes og velges ut fra massenes beskaffenhet og videre håndtering. Muddermassene som skal dumpes, skal fordeles jevnt utover dumpingsarealene. Deretter skal spengsteinen som skal dumpes, fordeles jevnt utover de dumpede muddermassene.

Den ansvarlige for virksomheten skal ha rutiner for å sjekke og samle opp eventuell plastforurensing som rester av skytetråd etc. i berørte strandområder.

Det skal føres loggbok med oversikt over mengder og tidspunkt for disponering av massene og oppsamling av plast og over uønskede hendelser og utslipp. Loggen skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten ved en eventuell kontroll. Levering av masser til godkjent mottak skal kunne dokumenteres.

4 Tidsrestriksjoner

Den ansvarlige for virksomheten skal tilpasse arbeidet og ta hensyn til naturressurser og friluftsliv. Det innebærer at anleggsarbeid inkl. mudring, spengning og dumping, kun tillates i perioden 01.08. - 15.05.

5 Overvåking

5.1 Overvåking av tiltaksarbeidene

Det skal gjennomføres overvåking av tiltaksarbeidene i henhold til et måleprogram. Måle-programmet skal inngå i internkontrollen til den ansvarlige virksomheten og en miljørisiko-vurdering skal ligge til grunn for programmet.

Overvåkingen skal være tilstrekkelig til å avdekke eventuell spredning av partikkel-forurensning i forbindelse med gjennomføring av tiltakene. Resultatene fra overvåkingen skal kunne dokumenteres,

og som et minimum inneholde tidspunkt, måleresultat, eventuelle overskridelser, årsak og korrigerende tiltak.

Under anleggsperioden skal det måles turbiditet ved et tilstrekkelig antall stasjoner til å gi et representativt bilde på partikkelspredning ut av tiltaksområdene. Målingene skal inkludere et tilstrekkelig antall referansestasjoner for hvert av områdene det skal gjøres tiltak i. Referansestasjonene skal være representative for normal situasjonen i hvert av områdene. Måle-stasjonene som er påvirket av tiltaksarbeidet, skal plasseres maksimum 150 m fra tiltaks-området. Målingene skal skje på relevant dyp, der det forventes størst spredning. Målerne skal være plassert i forhold til strømretning, herunder tidevannstrøm, slik at de på best mulig måte fanger opp spredning av partikler fra arbeidene. Turbiditeten skal måles kontinuerlig så lenge mudring, opptak og dumping av masser pågår. Dersom turbiditeten overstiger 25 NTU over referansenivået utover en periode på 20 minutter, skal arbeidet stanses umiddelbart, årsaks-forholdene avklares og nødvendige avbøtende tiltak gjennomføres. Eventuell stopp i arbeidene som følge av overskridelser av grenseverdier for turbiditet skal loggføres. Prøve-taking, behandling og analyse skal foregå etter Norsk Standard (NS).

Måleprogrammet skal legges fram for Fylkesmannen senest 4 uker før tiltaket kan iverksettes. Overvåkingsresultatene skal rapporteres til Fylkesmannen sammen med sluttrapport for tiltaket.

6 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

6.1 Miljørisikoanalyse

Den ansvarlige for virksomheten skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet, og vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved tiltakene som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader. Ved endrede forhold skal miljørisikoanalysen oppdateres. Miljørisikoanalysen skal sendes Fylkesmannen senest 4 uker før tiltaket kan iverksettes.

Den ansvarlige for virksomheten skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

6.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal den ansvarlige for virksomheten iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Den ansvarlige for virksomheten skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

6.3 Etablering av beredskap

Den ansvarlige for virksomheten skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljøriskoen som tiltakene til enhver tid representerer.

6.4 Varsling ved akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift¹. Den ansvarlige for virksomheten skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

---

¹ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 9.7.1992, nr. 1269

7 Avfall

Den ansvarlige for virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Den ansvarlige for virksomheten plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften².

8 Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 10.4 om internkontroll.

Den ansvarlige for virksomheten plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter den ansvarlige for virksomheten å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.³

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁴ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

9 Rapportering til Fylkesmannen

9.1 Varsling

Fylkesmannen skal varsles skriftlig om oppstart av arbeidet, minimum en uke før arbeidet starter. Dette kan gjøres per e-post til fmvtpost@fylkesmannen.no

Fylkesmannen skal varsles ved avvik av betydning fra innrapportert fremdriftsplan.

9.2 Rapportering før igangsettelse av tiltakene

Fylkesmannen skal 4 uker før arbeidene starter motta:

- Miljørisikoanalyse for akutt forurensning, forebyggende tiltak og beredskap
- Redegjøring for metodene som som planlegges benyttet for sprengning, mudring og dumping/håndtering av massene, inkludert forebyggende tiltak

---

² Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

³ Jf Produktkontrollloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

⁴ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH) av 30. mai 2008.

- Overvåkingsprogram for sprengning, mudring og dumping
- Fremdriftplan med tidspunkt for oppstart

9.3 Loggføring og rapportering underveis

Virksomheten skal føre logg over:

- Målte turbiditetsverdier og andre overvåkingsresultater
- Hvor mye masser som hittil er mudret, sprengt bort, dumpet eller tatt på land og levert til godkjent mottak
- Oversikt over mengder og tidspunkt for oppsamling av plast
- Hvilke og hvor store arealer som er berørt av mudring, sprengning og deponering
- Oversikt over uønskede hendelser, avvik fra tillatelsen og avbøtende tiltak

Den ansvarlige for virksomheten skal ved tilsyn eller på forespørsel fra Fylkemannen kunne framsvise dokumentasjon på slik loggføring.

Målte turbiditetsverdier skal vurderes i forhold til referanseverdi på en slik måte at en umiddelbart kan se om verdiene er i tråd med vilkårene i tillatelsen. Hendelser som har forårsaket forhøyede turbiditetsverdier skal være særskilt vurdert. Hvor mye masse som er sprengt bort, mudret, deponert og tatt på land skal vurderes i forhold til fremdriftsplanen.

9.4 Sluttrapport

Det skal sendes inn sluttrapport fra arbeidene senest 6 uker etter at anleggsarbeidene er avsluttet. Rapporten skal oppsummere anleggsarbeidene, og skal innehold:

- Beskrivelse av gjennomføring av tiltakene
- Beskrivelse av innhold i og resultatene av gjennomført overvåking under tiltakene.
- Oversikt over uønskede hendelser, avvik fra tillatelsen, avbøtende tiltak og når og om eventuelle avvik er rettet opp
- Dokumentasjon på hvordan muddermasser og sprengstein er håndtert

10 Generelle vilkår

10.1 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra tiltaket, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter den ansvarlige for virksomheten å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for.

10.2 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal den ansvarlige for virksomheten sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert. (Jf. Internkontrollforskriften § 5 punkt 7)

10.3 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter den ansvarlige for virksomheten å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Den ansvarlige for virksomheten skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal i tillegg varsles iht. pkt. 10.4.

10.4 Internkontroll

Den ansvarlige for virksomheten plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette . Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Den ansvarlige for virksomheten plikter å holde intern-kontrollen oppdatert.

Den ansvarlige for virksomheten plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til akutt forurensning følger av punkt 10.1.

10.5 Forpliktelse

Det forutsettes at tiltaket gjennomføres som beskrevet i søknaden datert 13.06.16 med underliggende dokumenter dersom ikke annet framgår av tillatelsen, andre vedtak eller på annen måte er avklart med Fylkesmannen i Vestfold og Telemark.

11 Utskifting av utstyr

Ved utskifting av utstyr må det nye utstyret tilfredsstillende kravene om bruk av beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr som kan være av vesentlig betydning for virksomhetens utslipp, skal den ansvarlige for virksomheten gi melding til Fylkesmannen om dette i god tid før det tas beslutning om valg av utstyr.

12 Tilsyn

Den ansvarlige for virksomheten plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver. Tillatelsen må kunne forevises ved tilsyn.

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ - C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ - C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ - C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ - C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklorbenzen	TRI
Trikosan (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylder

Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark

Tillatelse etter forurensningsloven til mudring og dumping i sjø i Larvik kommune for Kystverket Nordland Distriktskontoret (Senter for utbygging)

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16 og forskrift om begrensning av forurensning § 22-6. Tillatelsen er endret i medhold av § 18. Tillatelsen med senere endringer er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad og under saksbehandlingen. Vilkårene fremgår av påfølgende sider.

Hvis den ansvarlige for virksomheten ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må den ansvarlige for virksomheten i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Den ansvarlige for virksomheten bør først kontakte Fylkesmannen for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal tiltakshaver sende en redegjørelse for dette, slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Tiltakshaver	Kystverket Nordland Distriktskontoret (Senter for utbygging)
Postadresse	Pb. 1502, 6025 Ålesund
Lokalisering av anlegg	Langesundsfjorden og Helgerofjorden i Larvik kommune Midtfjordbåen: UTM sone 32, øst: 547709 nord: 6539843 Kløvsteinbåen: UTM sone 32, øst: 546385 nord: 6539206 Gamle Langesund deponering: UTM sone 32, øst: 543974 nord: 6541122
Kommune- nr./kommune/fylke	3805 / Larvik / Vestfold og Telemark
Org. nummer (bedrift)	974 756 633 eies av 970 921 907
NACE-kode og bransje	84.130 - Offentlig administrasjon tilknyttet nærings-virksomhet og arbeidsmarked

Fylkesmannens referanser

Saksnummer	Tillatelsesnummer	Anleggsnummer
2015/5733 (FMVE) og 2020/1900	2017.0758.T	0709.0203.01

Tillatelse første gang gitt: 26.09.2017	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret: 19.05.2020
Elisabet Rui fylkesmiljøvernssjef		Tor Fredrik Holth senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse
1	19.05.2020	2.2	krav om fordemmede ladninger fjernet
		5.1	grenseverdi for spredning av trykk fjernet

Innholdsfortegnelse

1	Tillatelsens ramme.....	3
2	Mudring, håndtering og transport av masser	3
3	Disponering av masser	3
4	Tidsrestriksjoner	4
5	Målinger og kontroll.....	4
6	Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning.....	5
7	Rapportering til Fylkesmannen.....	5
8	Generelle vilkår	6
9	Utskifting av utstyr	7
10	Tilsyn.....	7

1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder følgende tiltak i Vestfold og Telemark:

- Mudring på Kløvsteinbåen og Midtfjordbåen i Helgerofjorden.
- Dumping i dumpeområder ved Kløvsteinbåen og Midtfjordbåen i Helgerofjorden.
- Dumping i dumpeområde ved Gamle Langesund.

2 Mudring, håndtering og transport av masser

2.1 Områder og omfang

Mudring (inkluderer sprengning) tillates innenfor områdene som fremgår av kartvedlegg til søknaden. Det tillates fjerning av sjøbunn ned til kote -16,8 meter på Kløvsteinbåen og Midtfjordbåen.

2.2 Krav til mudring, håndtering og transport – endret 19.05.2020

Mudring, opptak, transport og annen håndtering av sjøbunn skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig. Eventuell avvanning av mudrede sedimenter skal foregå slik at det ikke spres partikler i sjø eller vassdrag.

Mengde sprengstoff som benyttes ved hver sprengning skal være dimensjonert med den hensikt å redusere risikoen for påvirkning av ytre miljø, inkludert spredning av forurensede sedimenter og potensiale for spredning av plast som f.eks. skytekrad. Sprengning må skje i intervall med innborede ladninger. Før hver enkelt salve skal det avfyres varselskudd i vannet for å skremme vekk fisk etc. Hvis det observeres større mengder fugl eller sjøpattedyr i nærheten skal disse forsøkes skremt bort før sprengning settes i gang.

Mengden plast som benyttes skal i forkant av tiltakene dimensjoneres, og søkes erstattet med mer miljøvennlige løsninger, med den hensikt å redusere risikoen for spredning av plast og påvirkning av ytre miljø. Vurderingene skal kunne dokumenteres.

Det skal føres loggbok med oversikt over mengder og tidspunkt for opptak av masser, skrot, plast og andre fremmedlegemer, og over uønskede hendelser og utslipp. Loggen skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten på forespørsel eller ved en eventuell kontroll.

3 Disponering av masser

3.1 Områder, omfang og disponeringsløsninger

Det tillates dumping av sediment i tilstandsklasse¹ I og II og sprengstein generert av tiltakene innenfor områdene som fremgår av kartvedlegg til søknaden. Ved Gamle Langesund skal sediment dumpes før sprengstein, og fordeles jevnt i dumpearealet. Sediment som overskrider tilstandsklasse II skal leveres til lovlig avfallsanlegg. Ved Kløvsteinbåen og Midtfjordbåen tillates dumping av inntil hhv. 3800 m³ og 2700 m³ masser. Dybde etter dumping ved Kløvsteinbåen skal være minst 24 meter, og ved Midtfjordbåen minst 20 meter. Ved Gamle Langesund tillates dumping av inntil 120 000 m³ masser. Dybde etter dumping skal være minst 22 meter.

---

¹ Miljødirektoratets veileder M-608/2016 *Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota*

Dumping og deponering av masser skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig.

Det skal føres loggbok med oversikt over mengder og tidspunkt for disponering av massene, og over uønskede hendelser og utslipp. Loggen skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten på forespørsel eller ved en eventuell kontroll.

4 Tidsrestriksjoner

Tiltakshaver skal tilpasse arbeidet og ta hensyn til naturressurser og friluftsliv. Dette innebærer følgende restriksjoner med hensyn til når tiltaket kan gjennomføres:

- Arbeidene ved Kløvsteinbåen skal gjennomføres i tidsperioden gitt av unntak fra verneforskriften for Mølen fuglefredningsområde, jf. Fylkesmannen i Vestfolds brev av 12.12.2016. Arbeid er tillatt primært i løpet av juli, sekundært andre halvdel av juni, og skal utføres så hurtig som forsvarlig av hensyn til sikkerhet, primært på mindre enn 8 sammenhengende døgn.
- Arbeid ved Midtfjordbåen og Gamle Langesund tillates i tidsperioden 1. august til 15. mai.

5 Målinger og kontroll

5.1 Kontroll av tiltaksarbeidene – *endret 19.05.2020*

Det skal gjennomføres målinger av tiltaksarbeidene i henhold til et måleprogram. Måleprogrammet skal inngå i virksomhetens internkontroll og en miljørisikoanalyse av spredning av forurensning til ytre miljø skal ligge til grunn for programmet. Rutiner og eventuelle tiltak skal beskrives i internkontrollen. Målingene skal være av tilstrekkelig omfang til å avdekke eventuell spredning av forurensning i forbindelse med gjennomføring av tiltakene. Måleprogrammet skal legges fram for Fylkesmannen senest 4 uker før tiltaket skal iverksettes. Resultatene fra målingene skal kunne dokumenteres, og som et minimum inneholde tidspunkt, måleresultat, eventuelle overskridelser, årsak og korrigerende tiltak.

Det skal lages og følges opp rutiner for å oppdage spredning og samle opp plastavfall (skytteledning og annet) i berørte strandområder.

Sprengningsarbeid ved Kløvsteinbåen og Midtfjordbåen skal måles med trykksensorer i to ulike avstander fra sprengningene i intervallet 10 til 100, og 100 til 200 meter. Alle trykkmålinger skal loggføres.

Det skal foretas visuell befarings av eventuell fisk, fugl og sjøpattedyr både i forkant og etterkant av sprengninger. Hvis det registreres døde dyr i forbindelse med sprengning skal art og antall loggføres.

Under anleggsperioden skal det ved dumpeområde Gamle Langesund måles turbiditet ved et tilstrekkelig antall stasjoner til å gi et representativt bilde på partikkelspredning ut av tiltaksområdet. Målerne skal være plassert slik i forhold til dyp og strømretning, at de på best mulig måte fanger opp spredning av partikler ut av tiltaksområdene, og maksimalt 150 meter fra dumpeområdet. Det skal også måles turbiditet ved referansestasjon(er) som er representative for normal turbiditet i området. Turbiditeten skal måles kontinuerlig så lenge dumping pågår.

Overskridelse av referansenivå med > 25 NTU utover en periode på 20 minutter skal medføre at arbeidene stanses, årsaksforholdene avklares og nødvendige avbøtende tiltak gjennomføres. Også innenfor de fastsatte rammene plikter tiltakshaver å redusere spredningen så langt dette er mulig uten

urimelige kostnader. Dersom overskridelser skyldes arbeidene, kan ikke arbeidene starte opp igjen før turbiditeten er nede på stabile nivåer under grenseverdien. Stopp i arbeidene som følge av overskridelser av grenseverdier for turbiditet skal loggføres.

All loggføring skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten på forespørsel eller ved en eventuell kontroll.

6 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

6.1 Miljørisikoanalyse av akutt forurensning

Tiltakshaver skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av potensialet for akutt forurensning fra sin virksomhet, og vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved tiltakene som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader. Ved endrede forhold skal miljørisikoanalysen oppdateres. Miljørisikoanalysen skal sendes Fylkesmannen senest 4 uker før tiltaket kan iverksettes.

Tiltakshaver skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

6.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal tiltakshaver iverksette de nødvendige risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

6.3 Etablering av beredskap

Tiltakshaver skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som tiltakene til enhver tid representerer.

6.4 Varsling ved akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift². IUA Vestfold skal varsles via brannvesenets nødnummer 110, og Fylkesmannen skal underrettes så snart som mulig i slike tilfeller.

7 Rapportering til Fylkesmannen

7.1 Varsling

Fylkesmannen skal varsles om oppstart av arbeidet, minimum en uke i forkant av oppstarten. Dette kan gjøres med en enkel epost til fmvtpost@fylkesmannen.no.

Fylkesmannen skal varsles ved avvik av betydning fra innrapportert fremdriftsplan.

---

² Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 9.7.1992, nr. 1269

7.2 Rapportering før igangsettelse av tiltakene

Fylkesmannen skal 4 uker før arbeidene starter motta:

- Miljørisikoanalyse for akutt forurensning, forebyggende tiltak og beredskap
- Redegjørelse for metodene som planlegges benyttet for mudring (inkludert sprengning), dumping og håndtering av massene, inkludert forebyggende tiltak
- Miljørisikoanalyse av spredning av forurensning til ytre miljø og måleprogram for tiltaket
- Fremdriftsplan med tidspunkt for oppstart

7.3 Sluttrapport

Det skal sendes inn sluttrapport fra arbeidene senest 6 uker etter at anleggsarbeidene er avsluttet.

Rapporten skal oppsummere anleggsarbeidene, og skal inneholde:

- a) Beskrivelse av gjennomføring av tiltakene.
- b) Beskrivelse av innhold i, og resultatene av, gjennomført måleprogram under tiltakene. Resultater fra registrering av dyr skal være inkludert.
- c) Dokumentasjon på hvordan massene er disponert.
- d) Oversikt over uønskede hendelser, avvik fra tillatelsen, avbøtende tiltak og når og om eventuelle avvik er rettet opp.

8 Generelle vilkår

8.1 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra tiltakene, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte grenser, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for.

8.2 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal tiltakshaver sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert, jf. Internkontrollforskriften § 5 punkt 7³.

8.3 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter tiltakshaver å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Tiltakshaver skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning som følge av tiltaket skal varsles iht. pkt. 6.4.

---

³ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 6.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

8.4 Internkontroll

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette⁴. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at tiltakshaver overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Klager skal loggføres og følges opp gjennom internkontrollen (avvikshåndtering). Tiltakshaver plikter å orientere utførende virksomheter om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

Tiltakshaver plikter å holde internkontrollen oppdatert, og til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold.

8.5 Andre forpliktelser

Det forutsettes at tiltaket gjennomføres som beskrevet i søknaden datert 13.6.2016 med underliggende dokumenter dersom ikke annet fremgår av tillatelsen, andre vedtak eller på annen måte er avklart med Fylkesmannen i Vestfold og Telemark.

9 Utskifting av utstyr

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

10 Tilsyn

Tiltakshaver plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid jf. § 50 i forurensningsloven. Tillatelsen må kunne forevises ved tilsyn.

---

⁴ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 6.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

KYSTVERKET NORDLAND

Postboks 1502

6025 ÅLESUND

Att. Martin Fransson

Saksbehandler, innvalgstelefon

Tor Fredrik Holth, 33371192

Vedtak om endret tillatelse for Kystverket

Vi viser til søknad datert 10.03.2020 og til sakens øvrige dokumenter.

Vedtak om endring og gebyr

Vedtak

Fylkesmannen endrer Kystverkets tillatelser til forurensende virksomhet fra farledstiltaket Innseiling Grenland. De oppdaterte tillatelsene med krav og vilkår ligger vedlagt.

Endringene i tillatelsene gjelder fra 19.05.2020.

Rammen for mudringsareal i delområde 2 økes fra 16 170 til 30 000 m². Krav om fordemmede (tette) ladninger og grenseverdi for trykkovervåking fjernes. Tillatelsene forlenges med to år.

Tillatelse til økt omfang er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 jf. § 16 og forurensningsforskriften § 22-6. Endringene i tillatelsen er gjort med hjemmel i forurensningsloven § 18 første ledd nr. 5.

Kystverket skal betale et gebyr for Fylkesmannens saksbehandling. Gebyret fastsettes til 66 600 kroner. Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4.

Kort om bakgrunn for saken

Skipsleia inn til Grenlandsområdet skal utbedres slik at farleden blir kortere, rettere og dypere og motgående båttrafikk separeres for økt fremkommelighet og trafiksikkerhet. Kystverket anslår en netto nytte av tiltakene som skal gjøres på 193 millioner kroner. Kystverket har fått tillatelse til tiltakene av Fylkesmannen i Vestfold og Fylkesmannen i Telemark i 2017, men har behov for endringer av tiltakene. Kystverket har søkt om økning av tillatelsens rammer til utdyping og endring av enkelte sprengningstekniske vilkår. Endringene har en beregnet verdi på 65 millioner kroner. Kystverket har vurdert endringene til å ikke gi utslipp utover det som allerede er tillatt. Endringene vil medføre at et dobbelt så stort areal mudres, og at anleggsperioden forlenges fra 9 til 12 måneder, noe som betyr en potensielt større negativ konsekvens for naturmangfold og ytre miljø. Kystverket

vurderer at de kortsiktige negative konsekvensene er mindre enn de langsiktige positive virkningene av endringen. Redusert ulykkesrisiko og økt fremkommelighet anses positivt for miljøet på lang sikt.

Rettslig utgangspunkt

Forurensningsloven

Når Fylkesmannen vurderer om tillatelse til forurensende virksomhet skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. Fylkesmannen kan også oppheve eller endre vilkårene i tillatelse etter forurensningsloven eller etter forskrift i medhold av loven, eller sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake dersom forutsetninger for dette er tilstede, jf. forurensningsloven § 18.

Mudring og dumping fra skip er forbudt etter forurensningsforskriften kapittel 22 Mudring og dumping i sjø og vassdrag § 22-3 og § 22-4. Med hjemmel i § 22-6 har Fylkesmannen myndighet til å gi tillatelse og vilkår til mudring og dumping fra skip hvis det søkes om det.

I alle vurderingene vil vi særlig ta i betraktning i hvilken grad den omsøkte virksomheten eller endring av virksomhet er akseptabel sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Fylkesmannens myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om blant annet kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Fylkesmannen treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften

Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2021 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i forskriften § 9 eller § 10.

Fylkesmannens vurdering

Begrunnelse for vedtaket

Fylkesmannen har konkludert med at endringen er akseptabel sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2. Etter en samlet vurdering av de forurensningsmessige ulempene ved endringen sammenholdt med fordeler og ulemper endringen for øvrig vil medføre, gir vi tillatelse til endringen på nærmere fastsatte vilkår.

Når det gjelder håndtering av massene oppgir Kystverket i sin endringsøknad at disse skal deponeres ved tidligere angitt deponiområde ved Gamle Langesund. Vi vil påpeke at jf. vår begrunnelse for tillatelse i 2015 så skal rene masser som oppstår ved utdypingen fortrinnsvis benyttes til nyttige formål. Kystverket oppga å ha planer om å levere massene til ØPD AS som har tillatelse til utfylling i sjø på Asdalstrand i Bamble kommune.

Begrunnelse for utvalgte vilkår og krav

Rammekrav (punkt 1 i tillatelse FMTE)

Kystverket viser til at endring av tillatelsen er nødvendig fordi nåværende tiltak sannsynligvis ikke realiserer ønsket effekt om «*seilas ved null sikt*». Nyttien av *seilas ved null sikt* er i Kystverkets

Samfunnsøkonomiske analyse vurdert til 65 millioner NOK, og utgjør dermed mye av tiltakenes totale nytteeffekt.

I vannforekomsten *Langesundsfjorden – Dypingen* øker tiltakene vesentlig i areal, fra 16 170 til 30 000 m². Dette vil ha en økt negativ effekt på marint naturmangfold som en konsekvens av at endringene for lokal fauna og flora blir større. Noen arter vil imidlertid kunne rekolonisere tiltaksområdet, men arts sammensetningen vil endres fordi området blir dypere. Det er imidlertid ikke registrert utvalgte naturtyper eller arter av stor forvaltningsinteresse i delområde 2. Fylkesmannen ser det ikke som sannsynlig at endringens omfang er så stort at det vil kunne medføre at miljømålene i vannforskriften ikke nås, eller at vannforekomstens tilstand vil forringes etter vannforskriftens definisjon. Vurdering etter vannforskriften § 12 vil derfor ikke være aktuelt for dette tiltaket.

Vi mener endringene det søkes om ikke medfører ytterligere behov for vurderinger etter naturmangfoldloven og vannforskriften, og viser utover det ovenstående til Fylkesmannens begrunnelser av 27.09.2017 (Vestfold) og 12.10.2017 (Telemark).

De fleste temaene i høringsuttalelsene ble også vurdert i vår begrunnelse av 27.09.2017 (Vestfold) og 12.10.2017 (Telemark). Helhetlig plan for Oslofjorden er ikke vedtatt og kan derfor ikke legges til grunn for vårt vedtak, men hensyn til friluftsliv og natur er vurdert under saksbehandlingen etter normal praksis. Vi har vurdert tidsbegrensningene som allerede er satt å være rimelige i denne saken.

Krav til mudring inkl. sprengning og håndtering av masser (punkt 2.1 i tillatelse FMTE og punkt 2.2 i tillatelse FMVE)

Krav om fordemmede (tettede) ladninger er fjernet. Fylkesmannen oppfattet under saksbehandling av tidligere tillatelse at fordemming av ladninger var både normal praksis ved sprengning i sjø og særlig anbefalt for de omsøkte tiltakene, jf. kapittel 7 *Anbefalinger* i Multiconsults rapport «*Sprengningsarbeider*» (712391-RIGberg-NOT-001, vedlegg til Kystverkets søknad i 2016): «*Alle hull må fordemmes slik at sprenggassene ikke kan strømme uhindret ut av borehullene.*» Kystverket har også selv kompetanse i undervannssprengning, og opplyser i endringssøknaden at fordemming av ladninger ikke er vanlig praksis ved sprengning under vann, og at avbøtende effekt av fordemming er usikker. Når det gjelder kostnaden er et slikt tiltak beregnet av Kystverket til å utgjøre 5 MNOK og nært tre uker forlengelse av anleggsperioden. Fylkesmannen mener den økonomiske kostnaden er beskjeden dersom et slikt krav er nødvendig for å ivareta viktig natur i et såpass omfattende prosjekt. Vi mener videre at det er viktig at anleggsperioden tilstrebes å holdes så kort som mulig. Gitt samlet effekt av tillatelsens vilkår har vi derfor fjernet kravet om fordemming av ladninger.

Kontroll av tiltaksarbeidene (punkt 5.1 i tillatelse FMVE)

Vanlig praksis ved overskridelse av grenseverdier satt som vilkår for tillatelse er avklaring av årsakssammenhenger slik at overskridelsen ikke skal skje igjen. Grenseverdien på 100 kPa ble satt på bakgrunn av søknaden, og av kunnskap om hvilket lydnivå aktuelt marint liv sannsynligvis kan tåle uten å påføres langvarige skader. Kystverket viser til at de i senere år har bygget et kunnskapsgrunnlag som kan benyttes for å kunne modellere støy og trykknivå i forkant av et prosjekt samt for å planlegge og utføre sprengningsarbeid på en skånsom måte. Slik kunnskapsinnhenting vil også utføres i forbindelse med tiltakene i Grenland.

Fylkesmannen fjerner grenseverdi for trykk, og forventer at Kystverkets kunnskapsgrunnlag benyttes aktivt i risikovurderingen og planleggingen av de aktuelle tiltakene slik at påvirkning på ytre miljø blir minst mulig, jf. vilkår 7.2 (FMVE) og vilkår 9.2 (FMTE). Dette fordi vi mener avklaring av årsaksforhold

på bakgrunn av trykkmålinger, slik vilkår i tillatelsen nå angir, nødvendigvis ikke gir en god sammenheng og det beste utfallet for ytre miljø gitt det nåværende kunnskapsnivået.

Kystverkets eget forslag til nytt vilkår har vi ikke tatt til følge fordi kravet allerede foreligger: Ifølge tillatelsens vilkår skal det gjennomføres målinger av tiltaksarbeidene i henhold til et måleprogram som skal inngå i virksomhetens internkontroll. Dette måleprogrammet skal legges frem for Fylkesmannen senest 4 uker før tiltaket iverksettes. Rutiner og eventuelle tiltak skal også beskrives i internkontrollen. Tillatelsens vilkår stiller også krav til dokumentasjon og at resultatene skal rapporteres til Fylkesmannen. Rapporten til Fylkesmannen vil være offentlig tilgjengelig.

Faktagrunnlag

Kort beskrivelse av tiltakene og utslippene

Tiltak og utslipp relatert til endringene er beskrevet i Kystverkets søknad datert 10.03.2020.

Resipientbeskrivelse og miljøtilstand

De berørte vannforekomstene *Helgerofjorden* og *Langesundsfjorden – Dypingen* har i dag hhv. god og moderat økologisk tilstand. Det er kun i forekomsten *Langesundsfjorden – Dypingen* det søkes om endringer som medfører permanente påvirkninger.

Det ble utført biologiske undersøkelser i 2009 og i 2016 i forbindelse med saksbehandling av Kystverkets søknad i 2016/17, som også er representative for natur i arealene i *Langesundsfjorden – Dypingen* omfattet av endringssøknaden (søknadens vedlegg 4 og 6). For delområde 2 oppgir miljøfaglig konsulent at naturtypene som forekommer er vanlige i kystvann, men at forekomstene av tareskog inneholder høyt biologisk mangfold (søknadens vedlegg 4 og 6). I samme rapport beskrives det at tareskog fantes på relativt små arealer i delområde 2, og at ingen av arealene med tareskog ved Langøya er store nok for å nå opp til kategori «viktig» jf. DN håndbok 19 (2007). Det ble ikke observert noen rødlistede arter i delområdene 2-4 og på deponiområdet, og forekomst av rødlistearter ble vurdert av konsulenten som mindre sannsynlig.

Når det gjelder potensialet for rekolonisering av tiltaksområdet skriver miljøfaglig konsulent (søknadens vedlegg 6): «*Det kan forventes at organismesamfunnet i utdypingsområdene vil være reetablert etter rundt 10 år, med noen arter som koloniserer områdene innen noen få måneder og noen arter som trenger mer tid og er avhengig av at andre arter etablerer seg først. I tillegg vil artssammensetningen være forskjellig fra den opprinnelige, avhengig av hvor dyp grunnen i utgangspunktet var. Toppen av grunnene er på mellom 4 m og 12 m dyp og er (med unntak av delområdet 4 og 5) dominert av algesamfunn. Ved en utdyping til 16,5 m dyp vil det være kun en liten del av de lokale algearter som vil finne lysforhold som er egnet for en reetablering. Områdene vil derimot være godt egnet for rødalger som trives på dypt vann og fastsittende og filtrerende dyr som finnes på lignende substrat og dybdeforhold i tilgrensede områder. Fastsittende dyr og rødalger blir etter hvert kolonialisert av andre fastsittende og mobile dyr.*»

Fylkesmannen har ikke funnet at det er registrert ny informasjon om viktig natur i delområde 2 i *Langesundsfjorden – Dypingen*, utover det som var kjent ved saksbehandling i 2016/17.

I henhold til søknaden antas tiltaket å redusere strømhastigheten i området ved Geiterøyholmrabben, delområde 2, med ca 10 %.

Saksgang

Fylkesmannen behandler søknader i samsvar med forurensningsforskriften kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven.

Forhåndsvarsel og uttalelser

Saken er forhåndsvarslet i samsvar med forurensningsforskriften § 36-5. Frist for å gi uttalelse var 15.04.2020.

Nedenfor følger en kort oppsummering av uttalelsene og bedriftens kommentarer til disse. Fylkesmannen har vurdert uttalelsene og kommentarene ved behandlingen av søknaden.

Uttalelser og Kystverkets kommentarer

Naturvernforbundet i Telemark uttalelse 15.04.2020

Forbundet har tidligere klaget på tillatelse på bakgrunn av svak behovsanalyse. Fra tillatelse ble gitt og til nå har ikke Kystverket startet arbeidet, og den sektorovergripende planen «Helhetlig plan for Oslofjorden» er laget uten at denne nevnes av Kystverket. Planen forutsetter at de ulike statlige organer samarbeider mot de felles målfor å ivareta hensyn til blant annet friluftsliv og biologisk mangfold. Dette er også påpekt overfor KMD. Naturvernforbundet ber om at Kystverkets søknad ikke imøtekommes.

Kystverkets kommentar til Naturvernforbundet i Telemark

Kystverket anser tidligere innspill og klager relatert til reguleringsplanen for avsluttet. Kystverket opplyser at tiltaket er omtalt i helhetlig plan for Oslofjorden, men under navnet «Innseiling Grenland». Tiltaket er en del av Nasjonal Transportplan og også beksrevet i Kystverkets handlingsprogram for 2018-2029.

Fiskeridirektoratet region Sør uttalelse 14.04.2020

Fiskeridirektoratet forutsetter at det stilles hensiktsmessige og tilbørlige vilkår om avbøtende tiltak. Eventuelle forurensede masser må tas på land og deponeres på godkjent område. Eventuelle arbeider bør foregå i høst-/vinterhalvåret.

Kystverkets kommentar til Fiskeridirektoratet region Sør

Kystverket er enige i Fiskeridirektoratets uttalelse og anser tidligere vilkår som adekvate.

Bamble kommune uttalelse 16.04.2020

Bamble kommune, virksomhet for samfunnsutvikling, påpeker at tiltaket er et stort og viktig prosjekt med vesentlige sikkerhetsmessige forbedringer. Kommunen viser til deres melding til Kystverket den 24.02.20 om at inngrepet i tareskogen bør utløse en utredning om kompensierende tiltak. Kommunen påpeker også at en utvidet tidsperiode vil kunne påvirke gyteperioder for fisk, fritids- og yrkesfiske.

Kystverkets kommentar til Bamble kommune

Kystverket viser til vurdering av tiltaket fra miljøfaglig konsulent (søknadens vedlegg 4 *Biologiske undersøkelser i farleier*, DNV-GL). Når det gjelder tidsperiode anser Kystverket tidligere vilkår som tilstrekkelige.

Klageadgang

Kystverket og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket om endring, inkludert gebyrsatsen. En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme fram.

Klagefristen er tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage skal sendes til Fylkesmannen.

Med hilsen

Ingvar Oland (e.f.)
fagsjef

Tor Fredrik Holth
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Endret tillatelse FMVE- Innseiling - Grenland - mudring og dumping
- 2 Endret tillatelse FMTE - Innseiling - Grenland - mudring og dumping

Kopi til:

SMÅFISKER'N	Dypvågveien 441	4904	TVEDESTRAND
NORSK ORNITOLOGISK FORENING - AVDELING TELEMARK	Postboks 1076 Gimsøy	3704	SKIEN
FISKERLAGET SØR	Stenersgata 2	0184	OSLO
NATURVERNFORBUNDET I TELEMARK	Fogtegata 19	3936	PORSGRUNN
NATURVERNFORBUNDET I VESTFOLD	c/o Christopher C. Prydz Gallaher Vestvangveien 25	3212	SANDEFJORD
Bamble kommune	Postboks 80	3993	LANGESUND
FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV I VESTFOLD	Stadionveien 5	3214	SANDEFJORD
NORSK ORNITOLOGISK FORENING - AVDELING VESTFOLD DISTRIKTETS FUGLEVERNFORENING	Postboks 162	3201	SANDEFJORD
Porsgrunn kommune	Postboks 128	3901	PORSGRUNN
NORGES JEGER OG FISKEFORBUND VESTFOLD	Postboks 25	3291	STAVERN
NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND TELEMARK	Bøgata 8	3800	BØ I TELEMARK
FISKERIDIREKTORATET REGION SØR	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV I TELEMARK	Postboks 3089	3707	SKIEN
Larvik kommune	Postboks 2020	3255	LARVIK
NORSK MARITIMT MUSEUM	Bygdøynesveien 37	0286	OSLO